

Een woord van welkom bij de officiële opening van de jubileumtentoonstelling van de oecumenische basisgroep Venray “Heel de kerk, heel de wereld”.

Mijn naam is Bert Janssen, en ik mag voorzitter zijn van een groep mensen die het motto ‘heel de kerk’ en ‘heel de wereld’ proberen waar te maken. Daarover zo meteen meer.

Welkom aan u allemaal, hier staat een trotse en dankbare voorzitter van de oecumenische basisgroep.

Trots op wat we al 40 jaar doen, trots op wat hier tot stand is gebracht. En dankbaar voor de ondersteuning van velen.

Laat ik beginnen met het uitspreken van dank. Dank aan het bestuur van het museum, dat jullie het experiment aandurfd. Dank aan de vrijwilligers van het museum, voor alle hulp bij de voorbereiding en opbouw, en voor alle assistentie de komende weken. Dank aan de creatieve zussen Martens en Martens, dank aan onze jubileumwerkgroep.

Dank aan het Kemmerekoor met jullie dirigent Geert Verhallen, dat jullie deze opening muzikaal willen omlijsten.

Dank aan een paar eigenwijze franciscanen die in de jaren zestig en zeventig middels toen een jongerenviering een zaadje wisten te planten dat tot nu toe vruchten afwerpt.

Maar vooral dank aan de makers van de kunst die hier is te zien. Dank voor jullie belangeloze medewerking en dat jullie het aandurfd om je religieuze spirituele geraaktheid hier te laten zien. Zo vanzelfsprekend is dat niet.

En dank aan alle aanwezigen dat jullie zo aardig zijn om nog even het geduld op te brengen om naar mij te luisteren, voordat jullie echt naar binnen mogen.

Heel de kerk, heel de wereld. Niet zomaar een motto, maar een levenshouding.

Heel betekent niet: allesomvattend, maar genees, repareer, zie de barsten, en doe er wat mee. Dat is nogal een opdracht. Maar we weten ook dat niet zomaar gaat.

Alle mensen hebben rol als heelmester, hoe bescheiden ook. *Helen* dat is soms genezen, vaak verlichten, altijd troosten. En ook herkennen waar het mis gaat en dat durven benoemen.

Deze opening, openingsceremonie wordt in vieren gedeeld, door vier liederen, en vier thema's. Verwondering, vleugels, licht, kathedraal.

Verwondering

Met beelden, zoals hierbinnen kun je soms dingen laten zien, waar je anders veel woorden voor nodig hebt. Maar soms kun je woorden beter zingen dan zeggen; we gaan luisteren naar het Kemmerekoor.

Zien (soms even) of horen, en dan geloven. John Rutter schreef een lied, over de schoonheid van de natuur. De grootsheid van de schepping zien, en dan geloven.

Gaat dit lied over hoe mooi het is? Of is het een visioen over hoe mooi het zou kunnen zijn?

Look at the world van John Rutter

*Look at the world - Everything all around us - Look at the world - And marvel every day -
Look at the world - So many joys and wonders - So many miracles - Along our way*

*Praise to thee O Lord for all creation - Give us thankful hearts that we may see
All the gifts we share and every blessing - All things come of thee
Look at the earth - Bringing forth fruit and flowers - Look at the sky - The sunshine and the rain
Look at the hills - Look at the trees and mountains - Valley and flowing river - Field and plain
Praise....
Think of the spring - Think of the warmth of summer - Bringing the harvest - Before the winter's
cold
Everything grows - Everything has a season - 'Til it is gathered to the fathers fold
Praise...
Every good gift - All that we need and cherish - Comes from the Lord - In token of his love
We are his hands - Stewards of all his bounty - His is the earth and his the heavens above
Praise...*

Vleugels

Toen ik jullie Tamara en Saskia Martens in het voortraject voor het eerst ontmoette had ik even het gevoel tegenover twee engelen te zitten. Er is een prachtige uitspraak van Luciano de Crescenzo: We zijn stuk voor stuk engelen met slechts één vleugel, en we kunnen slechts vliegen door elkaar te omhelzen.

Het volgende lied gaat over de ervaring dat er op je levensweg soms uit onverwachte hoek hulp is, opvang en uitdaging. Denk bijvoorbeeld aan ouders, leerkrachten, vrienden, collega's. En de heerlijk ervaring als je merkt dat je vooruit kunt, dat je sterke vleugels hebt gekregen.

De mensen die deze tentoonstelling hebben voorbereid wisten een paar maanden geleden ook niet precies waaraan ze begonnen, maar ik heb verschillende mensen tot grote hoogten zien stijgen.

Wie wil mag meezingen op de vleugels van het koor, maar let op de instinker...

Die mij droeg op adelaarsvleugels Oosterhuis/Löwenthal

*Die mij droeg, op adelaarsvleugels - Die mij geworpen hebt in de ruimte
En als ik krijsend viel mij ondervangen - Met uw wieken en weer opgegooid
Totdat ik vliegen kon op eigen kracht - op eigen kracht*

Licht

Licht wordt in alle religies gebruikt, de stand van de zon, en de maan, en de sterren wordt gevolgd, en we geven er betekenis aan. Licht bepaalt ons leefritme, er zijn seizoenen, er is dag en nacht. Licht werd al gauw symbool voor iets wat ons overstijgt.

De dichter Hans Andreus had een fascinatie voor licht. Ik lees een kort gedicht:

Of hoe dat heet
Gelukkig dat
Het licht bestaat
en dat het met
me doet en praat

en dat ik weet
dat ik er vandaan

*kom, van het licht
of hoe dat heet.*

Licht als metafoor voor het Grotere, het Onnoembare.

Een kleuter had vol bewondering naar de fraaie gebrandschilderde ramen gekeken. En toen kwam de vraag: Wat is een heilige? Dat is iemand waar het licht doorheen komt.

We zijn niet zo van de grote gebaren. Maar symbolen en rituelen zijn ons allemaal vertrouwd. Deze kaars gaan we zo meteen aansteken. Er óp zit een kopie van de icoon van Abt Menas met de vriendschappelijke hand van Christus op zijn schouder, “de vriendschapsicoon”, die ook hier straks is te zien.

Het aansteken van deze kaars is het moment waarop we officieel deze tentoonstelling openen.

Lied aan het licht Oosterhuis/ Huibers

*Licht dat ons aanstoot in de morgen, - voortijdig licht waarin wij staan
koud, één voor één en ongeborgen, - licht overdek mij, vuur mij aan.*

*Dat ik niet uitval, dat wij allen - zo zwaar en droevig als wij zijn
niet uit elkaars genade vallen - en doelloos en onvindbaar zijn.*

Licht, van mijn stad de stedehouder, - aanhoudend licht dat overwint.

Vaderlijk licht, steevaste schouder, - draag mij, ik ben jouw kijkend kind.

Licht, kind in mij, kijk uit mijn ogen - of ergens al de wereld daagt

waar mensen waardig leven mogen - en elk zijn naam in vrede draagt.

Alles zal zwichten en verwaaien - wat op het licht niet is geijkt.

Taal zal alleen verwoesting zaaien - en van ons doen geen daad bekijft.

Veelstemmig licht, om aan te horen - zolang ons hart nog slagen geeft.

Liefste der mensen, eerstgeboren, - licht, laatste woord van Hem die leeft.

-wie steekt aan?- -- na het lied? Of tijdens?

Kathedraal

De Zwitserse filosoof Peter Bieri schreef onder het pseudoniem Pascal Mercier in 2006 *Nachtzug nach Lissabon*. Het werd een bestseller.

Ik was -en ben nog steeds- onder de indruk van een bladzijdenlang betoog over kathedralen.

Wees gerust, ik lees niet alles voor. Maar de tekst is verrassend actueel:

“Ik wil niet in een wereld zonder kathedralen leven. Ik heb hun schoonheid en verhevenheid nodig. Ik heb ze nodig als verzet tegen de platvloersheid van de wereld. Tegen het gestamp van laarzen. Ik wil opkijken naar de stralende kerkrampen en me laten verblinden door hun bovenaardse kleuren. Die heb ik nodig als verzet tegen de smerige eenheidskleur van uniformen.”

En een stuk verder gaat het over het poëtisch taalgebruik als tegenhanger van het gebral en de dictatuur van leuzen. Maar dan volgen ook nog kritische opmerkingen naar de kerk die te veel aan de kant van de macht blijft staan en zelfstandig denken niet aanmoedigt.

Het zou zomaar een bezoeker van de oecumenische basisgroep kunnen zijn...

Mijn ideale kathedraal zou een plek zijn waar mensen elkaar ontmoeten, bevragen, niet meteen oordelen, creatief zijn, en dan met Ramses Shaffy uit volle borst zingen van vreugde, vechten voor rechtvaardigheid en vrede, huilen en bidden en lachen ook, werken aan een wereld die het bewonderen waard is.

Zing vecht huil bid lach werk en bewonder Ramses Shaffy

Voor diegene in een schuilhoek achter glas - Voor degene met de dichtbeslagen ramen

Voor degene die dacht dat ie alleen was - Moet nu weten we zijn allemaal samen

Voor degene met 't dichtgeslagen boek - Voor degene met de snelvergeten namen

Voor degene die 't vruchteloze zoeken - Moet nu weten we zijn allemaal samen

Zing vecht huil bid lach werk en bewonder - Zing vecht huil bid lach werk en bewonder

Zing vecht huil bid lach werk en bewonder - Zing vecht huil bid lach werk en bewonder

Niet zonder ons

Voor degene met de slapeloze nacht - Voor degene die 't geluk niet kan beamen

Voor degene die niets doet die alleen maar wacht - Moet nu weten we zijn allemaal samen

Voor degene met z'n mateloze trots - In z'n risicoloze hoge toren

Op z'n risicoloze hoge rots - Moet nu weten zo zijn we niet geboren

Zing...

Voor degene met 't open gezicht - Voor degene met 't naakte lichaam

Voor degene in 't witte licht - Voor degene die weet we komen samen

Zing... Niet zonder ons

Kom, we gaan kijken...